

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

2 V. Baptismus Ioannis fuerit à Deo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

Alger.
Hieronym.
Isidor.
Nicephor.

gerus libr. 2. de Euchar. capit. 7. Addunt denique Hieronym. Epist. 27. & Isidor. de vita, & morte Sanctorum, corpus eius apud Sebastem fuisse sepultum: & notat Hieronym. (quem Nicephorus imitatur) trūcum corpus fuisse sepulture traditū. Nam Herodiades (ait Nicephorus) Ioannis reprehensionem quodam modo etiam post capitis resectionem verita, coniungere, id rursus reliquo corpori timens, apud se remotis arbitrio in abstrusiori regie loco sepeliendum duxit.

Corpus Ioan-
nis ubi sepul-
tum, & quo-
modo.

Hoc vero loco offerebat sese quæstio de reliquijs, & corpore Ioannis, an credenda sint esse in terris, & quo in loco esse probabiliter existimetur, & quarum veneratione habenda. Sed hoc postremū commune est Ioanni cum ceteris sanctis, & disputatum in superiori tomo: de alijs vero, quæ ad historiam pertinent, legi potest Can. de S. Ioan. c. 14. & non nihil attingemus inferius, cum de his, qui cum Christo surrexerunt, disputabimus.

Canis.

Greg.

Hic verò adnotare non omitram, locum Gregor. libr. 9. epistol. 39. dicentis. Corpus præcursoris post mortem à persecutoribus fuisse incensum, sicut (inquit) historia mortis eius testatur. Quæ verba ut admiranda notavit Adrianus Pap. supra in Rescripto de imaginibus ad Carolum Magn. c. 23. eò quòd in Evangelio legitur, corpus Ioannis post mortem à discipulis eius sepultum esse. Marc. 6. Fieri tamen potuit, ut post illa tempora ossa Ioannis fuerint igni tradita, & hoc fuisse, memoriæ proditum in historia, quam Greg. allegat.

ARTICVLVS I.

Utrum fuerit conueniens Ioannem Baptizare.

208.
4. d. q. 2. art.
2. 4.

Primum sic proceditur. Videtur, quod non fuerit conueniens Ioannem baptizare. Omnis enim ritus Sacramentalis ad aliquam pertinet legem. Sed Ioannes non introduxit nouam legem. Ergo in conueniens fuit, quod nouum ritum baptizandi introduceret.

2. Præterea, Ioannes fuit missus à Deo in testimonium tanquam Propheta: se undum illud Luca. 1. Tu puer Propheta Alissimi vocaberis. Sed Propheta qui fuerunt ante Christum, non introduxerunt nouum ritum: sed ad obseruantiam legalium rituum inducebant, ut patet Malac. vii. Memento legis Moysi serui mei. Ergo nec Ioannes nouum ritum baptizandi introducere debuit.

3. Præterea, Vbi est alicuius rei superfluitas, non est ad illud aliquid addendum. Sed Iudei excedebant in superfluitate baptismatum, dicitur enim Marci 7. quod Pharisæi, & omnes Iudei nisi crebro lauerint manus, non manducant, & à foro venientes nisi baptizentur, non comedunt, & alia multa sunt, quæ tradita sunt illis seruare, baptizata calicum, & viceorum & aramentorum, & lektorum. Ergo inconueniens fuit, quod Ioannes baptizaret.

Sed contra est autoritas Scripturæ Matth. 3. ubi præmissa sanctitate Ioannis subditur. Quod exibat ad eum multi, & baptizabantur in Iordane.

Habetur ex
serm. 1. de
Epiphani-
som. 10.

Respondeo dicendum, quod conueniens fuit Ioannem baptizare, propter quatuor. Primo quidem, quia oportebat Christum à Ioanne baptizari, ut baptismum consecraret, ut Augustinus dicit super Ioannem. Secundo, ut Christus manifestaretur. Vnde ipse Ioannes Baptista dicit Ioannis primo, ut manifestetur, scilicet Christus in Israel, propterea veni ego in aqua baptizans: concurrentibus enim turbis ad baptismum, annuntiabas Christum, quod quidem facilius sic factum est: quam si per singulos dis-

currisset, ut Chrysostom. dicit super Ioan. Tertiò ut suo baptismo assuefaceret homines ad baptismum Christi. Vnde Gregorius dicit in quadam homil. quod ideo Ioannes baptizauit, ut præcursoris sui ordinem seruans, qui nasciturum Dominum nascendo præuenerat, baptizando quosque baptizaturum Dominum præueneret. Quarto, ut ad penitentiam homines inducens, homines prepararet ad digne suscipiendum baptismum Christi. Vnde ibidem Beda dicit, quod quantum catechumenis nondum baptizatis prodest doctrina fidei, tantum profuit baptismus Ioannis ante baptismum Christi. Quia sicut ille predicabat penitentiam, & baptismum Christi præuenerat, & in cognitionem veritatis, qua mundo apparuit attraheret: sic ministris Ecclesiæ primo erudiunt post peccata eorum redarguunt, demum in baptismum Christi remissionem peccatorum promittunt.

Ad primum ergo dicendum, quod baptismus Ioannis non erat per se Sacramentum: sed quasi quoddam Sacramentale disponens ad baptismum Christi. Et ideo aliquantulum pertinebat ad legem Christi, non autem ad legem Moysi.

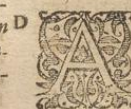
Ad secundum dicendum, quod Ioannes non solum fuit Propheta, sed plus quam Propheta, ut dicitur Matth. 11. fuit enim terminus legis, & initium Euangelij. Et ideo magis pertinebat ad eum, verbo & opere inducere homines ad legem Christi, quam ad obseruantiam veteris legis.

Ad tertium dicendum, quod baptismus à illa Phariseorum erat inanis, in ipso ad solam munditiam carnis ordinata. Sed baptismus Ioannis ordinabatur ad munditiam spiritualem, inducebat enim homines ad penitentiam: ut dictum est.

Quæstio huius art. per se facilis est, & litera D. Tho. adeo perspicua, ut non indigeat commentario, præter dicta Disp. præcedenti, & ea quæ in sequenti addemus.

ARTICVLVS II.

Utrum baptismus fuerit à Deo.

Primum sic proceditur. Videtur, quod baptismus Ioannis non fuerit à Deo. Nihil enim Sacramentale, quod est à Deo, denominatur ab homine puro, sicut baptismus hic non fuit nouæ legis non dicitur Petri, vel Pauli, sed Sacramentale Christi. Sed ille baptismus denominatur à Ioanne secundum illud Matthæi vigesimo primo, Baptismus Ioannis vnde erat: è calo, an ex hominibus? ergo baptismus Ioannis non fuit à Deo.

2. Præterea, Omnis doctrina de nouo à Deo procedens, aliquibus signis confirmatur, vnde & Dominus Exod. 4. dedit Moysi potestatem signa facienda. Et Hebr. 2. dicitur, Cum fides nostra principium accepisset enarrari à Deo ab eis qui audierunt, in nos confirmata est, contestante Deo signis, & portentis. Sed de Ioanne Baptista dicitur Ioan. 1. Ioannes signum fecit nullum. Ergo videtur, quod baptismus quo baptizauit, non esset à Deo.

3. Præterea, Sacramenta, quæ sunt diuinitus instituta, aliquibus sacre Scripturæ preceptis continentur. Sed baptismus Ioannis non præcipitur aliquo precepto sacre Scripturæ. Ergo videtur, quod non fuerit à Deo.

Sed contra est quod dicitur Ioan. 1. Qui me misit baptizare in aqua, ille mihi dixit, Super quem videris spiritum, &c.

Respondeo dicendum, quod in baptismio Ioannis duo possunt considerari, scilicet ipse ritus baptizandi, & effectus baptismi.

Etus ba-

Itus baptisimi. Ritus quidem baptizandi non fuit ex hominibus, sed à Deo qui familiari Spiritus Sancti reuelatione Ioannem ad baptizandum misit. Effectus autem illius baptisimi fuit ab homine: quia nihil in illo baptismo efficiebatur quod homo facere non posset. Vnde non fuit à solo Deo, nisi in quantum Deus in homine operatur.

Ad primum ergo dicendum, quod per baptismum nouæ legi homines interius per Spiritum Sanctum baptizantur, quod facit solus Deus. Per baptismum autem Ioannis, solum corpus mundabatur aqua. Vnde dicitur Matth. 3. Ego baptizo vos in aqua, ille vos baptizabit in Spiritu Sancto. Et ideo baptismus Ioannis denominatur ab ipso: quia scilicet nihil in eo agebatur, quod ipse non ageret. Baptismus autem nouæ legi non denominatur à ministro, qui principalem baptismi effectum non agit, scilicet, interiorem emundationem.

Ad secundum dicendum, quod tota doctrina, & operatio Ioannis ordinabatur ad Christum, qui multitudine signorum, & suam, & Ioannis doctrinam confirmavit. Si autem Ioannes signa fecisset, homines ex aquo Ioanni, & Christo attendissent. Et ideo ut homines principaliter Christo intenderent, non est datum Ioanni ut faceret signum: Iudeis tamen querentibus quare baptizaret, confirmavit suum officium auctoritate Scripture, dicens, Ego vox clamantis in deserto, & ut dicitur Ioann. 1. Ipsa etiam austeritas vite eius officium commendabat, quia ut Chrysostomus dicit super Matt. mirabile erat, in humano corpore tantam patientiam videre.

Ad tertium dicendum, quod baptismus Ioannis non fuit ordinatus à Deo nisi ut modico tempore duraret, propter causas predictas. Et ideo non fuit commendatus aliquo precepto communiter edito in sacra Scriptura, sed familiariter quadam reuelatione Spiritus Sancti, ut dictum est.

COMMENTARIUS.

Proprius sensus huius articuli est: an baptismus Ioannis quoad ritum, & modum baptizandi fuerit à Deo institutus, & Ioanni traditus, ac inspiratus, an verò fuerit humanum inuentum? Ad maiorem autem doctrinæ explicationem, distinguit D. Tho. inter ritum, & effectum baptismi, & quoad ritum dicit baptismum illum fuisse à Deo, iuxta illud Ioan. 1. Qui misit me baptizare in aqua. Ex quo verbo constat, ex peculiari Spiritus Sancti inspiratione fuisse Ioannem ad baptizandum missum, atque ita à Deo accepisse baptismum. Sed posset aliquis respondere, accepisse quidem Ioannem à Deo reuelationem, seu præceptum baptizandi, non tamen modum, ritumve baptismi. Sed cum Euangelista dicat, Qui misit me baptizare in aqua, illo verbo satis totum illius baptismi ritum expresse, quia (ut infra videbimus) nihil aliud erat de necessitate illius baptismi quam exterior aquæ ablutio. Quamquam, etiam si aliquid aliud ad ritum illius baptismi pertinuisset, totum id foret intelligendum sub illo verbo esse comprehensum, sicut cum dicimus Christum mississe Apostolos ad baptizandum, illa voce completimur, totum id, quod ad baptismum Christi perficiendum necessarium est. Quia licet nomen illud ab exteriori lotionis sumptum sit: significat tamen totam illam actionem, vel ceremoniam, quæ ad baptismum perficiendum est necessaria. Quoad effectum verò illius baptismi ait D. Th. fuisse ab homine. Quod nihil aliud dictum est, quam baptismum illum non habuisse effectum vllum supernaturalem: sed in sola externalotione, quæ ab homine fit, constituisse. Quod (ut infra videbimus) certum est de effectu ex opere operato, & propria efficacia ipsius baptismi. Nam ad effectum gratiæ ex opere, seu dispositione operantis consequendum, poterat

Fr. Suarez. tom. 2.

A ille baptismus aliquo modo concurrere, excitando, & mouendo homines ad penitentiam: quod sensu, inter alios (dictus est ille) baptismus penitentis.

In solut. ad primum notandum est verbum illud, Baptismus nouæ legi non denominatur à ministro, qui principalem baptismi effectum non agit, scilicet interiorem emundationem. Exponendum namque est iuxta communem doctrinam D. Th. scilicet in baptismo nouæ legi ministrum non agere effectum gratiæ sua virtute, neque suo nomine: sed in virtute Christi, & ideo merito vocari baptismum Christi. In baptismo autem Ioannis nihil fiebat, nisi illud sensibile, & externum, quod ab homine virtute propria fieri potest. De solut. ad 2. & 3. dicemus in proxima disputatione sequenti.

ARTICVLVS III.

Ut in baptismo Ioannis gratia daretur.

Determinum sic proceditur. Videtur, quod in baptismo Ioannis gratia daretur. Dicitur enim Marc. 1. Fuit Ioannes in deserto baptizans, & predicans baptismum penitentis in remissionem peccatorum. Sed penitentia, & remissio peccatorum est per gratiam. Ergo baptismus Ioannis gratiam conferebat.

2. Præterea, Baptizandi à Ioanne confitebantur peccata sua, ut habetur Matth. 3. & Marc. 1. Sed confessio peccatorum ordinatur ad peccatorum remissionem, quæ fit per gratiam. Ergo in baptismo Ioannis, gratia conferebatur.

3. Præterea, Baptismus Ioannis, propinquior erat baptismi Christi, quam circumcisio. Sed per circumcisionem remittebatur peccatum originale: quia, ut Beda dicit, idem salutifera curationis auxilium circumcisio in lege contra originalis peccati vulnus agebat, quod nunc baptismus agere reuelat. Et gratia tempore consuevit. Ergo multo magis baptismus Ioannis remissionem peccatorum operabatur, quod sine gratia fieri non potest.

Sed contra est, quod Matth. 3. dicitur. Ego quidem baptizo vos in aqua in penitentiam. Quod exponens Greg. in quadam Hom. dicit. Ioannes non in Spiritu, sed in aqua baptizat, quia peccata soluere non valet. Sed gratia est à Spiritu Sancto, & per eam peccata tolluntur. Ergo baptismus Ioannis gratiam non conferebat.

Respondendo dicendum, quod sicut dictum est, tota doctrina, & operatio Ioannis preparatoria erat ad Christum: sicut ministri, & inferioris artificis est preparare materiam ad formam, quam inducit principalis artifex. Gratia autem conferenda erat hominibus per Christum, & secundum illud Ioan. 1. Gratia, & veritas per Iesum facta est. Et ideo baptismus Ioannis gratiam non conferebat, sed solum ad gratiam preparabat tripliciter. Vno quidem modo per doctrinam Ioannis inducentem homines ad fidem Christi. Alio modo assuefaciendo homines ad ritum baptismi Christi. Terrio modo per penitentiam, preparando homines ad suscipiendum effectum baptismi Christi.

Ad primum ergo dicendum, quod in illis verbis (ut Beda super illud Marc. 1. Fuit Ioannes in deserto baptizans, est c. 3 secundum ordinem Beda. dicens.

216.
A. d. 2. q. 2. a.
1. co.

Bed. in hom. circumcisio nis inter pr. & med. Ea fere curationis auxilium circumcisio in lege contra originalis peccati vulnus agebat, quod nunc baptismus agere reuelat. Et gratia tempore consuevit. Ergo multo magis baptismus Ioannis remissionem peccatorum operabatur, quod sine gratia fieri non potest.

Ho. 7. in Eu. parum ante med.

Super illud Marc. 1. Fuit Ioannes in deserto baptizans, est c. 3 secundum ordinem Beda.